

سرشناسه : غیائی، بهرام
عنوان و نام پدیدآور: راهنمای کاربردی تهیه صورت‌های مالی تلفیقی/ بهرام غیائی.
مشخصات نشر: تهران، انجمن حسابداران خبره ایران: پیک نور، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۲۴۴ ص.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۱۵-۵۲-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: سرمایه‌گذاری-- حسابداری
موضوع: Investments-Accounting
موضوع: حسابداری-- استانداردها
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۹۲/غ/۵۶۲۶ HF
رده بندی دیویی: ۶۵۷/۰۲۱۸
شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۹۵۴۹۱

نام کتاب.....راهنمای کاربردی تهیه صورت‌های مالی تلفیقی
نویسنده.....دکتر بهرام غیائی
طراحی جلد و صفحه آرا.....لیلا بیگلری
شمارگان.....۱۰۰۰ نسخه
ویراست اول.....شهریور ۱۳۶۴
ویراست دوم.....تیر ۱۳۹۶
ناشر.....انجمن حسابداران خبره ایران با همکاری انتشارات پیک نور
چاپ و صحافی.....نسیم
قیمت.....۳۰۰.۰۰۰
شابک.....۹۷۸-۹۶۴-۷۶۱۵-۵۲-۵

(حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است. نقل مطالب این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است.)

پخش: انجمن حسابداران خبره ایران
تلفن: ۰۲۱-۸۸۶۵۹۹۸۲-۵
نمابر: ۰۲۱-۸۸۷۸۶۶۷
وبگاه: <http://iica.ir>
رایانامه: info@iica.ir

نشانی: تهران، میدان آرژانتین، خیابان الوند، روبه‌روی بیمارستان کسری، شماره ۲۸، طبقه دوم

فهرست

۱	مقدمه ناشر.....
۳	پیشگفتار.....
۵	فصل اول: کلیات
۶	تعاریف.....
۷	تشکیل گروه شرکت‌ها.....
۷	مقایسه روش های تملک.....
۹	مقایسه صورت‌های مالی تلفیقی با حساب‌های شعب و دوایر شرکت‌ها.....
۱۱	فصل دوم: اصول اساسی برای تنظیم ترازنامه تلفیقی.....
۱۲	سر قفلی ناشی از تلفیق حساب‌ها (یا هزینه کنترل).....
۱۲	دارایی‌های خالص (ارزش ویژه) در زمان تملک.....
۱۲	سود قبل از تاریخ تملک ^(۱) شرکت فرعی.....
۱۲	سود بعد از تاریخ تملک شرکت فرعی.....
۱۳	اصل ثبت دوطرفه.....
۱۳	تهیه کاربرگ تعدیلات.....
۱۶	سهامداران اقلیت.....
۱۷	روش محاسبه منافع سهامداران اقلیت.....
۲۳	فصل سوم: تهیه ترازنامه تلفیقی نحوه عمل و محاسبه سود سهام شرکت فرعی.....
۲۴	سود سهام عادی پیشنهادی.....
۲۵	سود سهام عادی پیشنهادی ثبت شده در حساب‌های اصلی.....
۲۵	سهام ممتاز و سود سهام شرکت‌های فرعی.....
۲۶	نحوه عمل با سود سهام ممتاز.....
۲۹	خلاصه توضیحات.....
۳۲	سود سهام پرداختنی از محل سود قبل از تملک.....
۳۵	مانده حساب فیما بین شرکت‌های گروه اصلی کلی.....
۳۶	اوراق قرضه و سایر وام‌ها.....
۴۰	حساب‌های جاری بین شرکت‌های گروه.....
۴۱	بدهکاران / بستانکاران بین شرکت‌های گروه.....
۴۱	حساب اسناد دریافتنی / پرداختی بین شرکت‌های گروه.....
۴۲	موجودی‌ها و سود تحقق نیافته.....
۴۳	مبادلات درون گروهی.....
۴۶	روش ثبت تجدید ارزیابی.....
۴۶	استهلاک دارایی‌های ارزیابی شده.....
۵۰	دارایی‌های ثابت و سود تحقق نیافته.....
۵۰	تعدیل استهلاک.....
۵۷	فصل چهارم: تلفیق گروه شرکت‌های عمودی.....
۵۸	تعریف.....
۵۸	روشهای تلفیق.....
۶۶	خرید سهام شرکت‌های فرعی در تاریخهای مختلف.....

۷۱	فصل پنجم: گروه مختلط شرکت‌ها
۷۲	تعریف
۷۲	مثال
۷۵	خلاصه
۷۵	نحوه برخورد با سهام ممتاز در گروه‌های مختلط و عمودی
۷۹	فصل ششم: تغییرات در میزان کنترل در شرکت‌های محلی فرعی
۸۰	تملك تدریجی
۸۳	فروش سهام به سهامداران اقلیت
۸۶	خلاصه
۸۷	انتشار سهام جایزه از سود قبل از تملك
۸۹	انتشار سهام جایزه از سود بعد از تملك
۹۱	گواهی حق خرید سهام
۹۱	فصل هفتم: حساب سود و زیان تلفیقی
۹۲	مقدمه
۹۲	تقسیم سود سهام بین شرکت‌های داخل یک گروه
۹۲	سهام ممتاز
۹۴	تقسیم سود گروه
۹۷	مانده حساب سود و زیان نقل از دوره قبل (سود و زیان سنواتی)
۹۹	تملك شرکت فرعی در خلال سال مالی
۹۹	مقدمه
۹۹	روشهای محاسبه
۱۰۰	سهام سهامداران اقلیت
۱۰۳	پرداخت سود سهام قبل از تملك
۱۱۳	فصل هشتم: تهیه و تنظیم ترازنامه تلفیقی همراه با صورت سود و زیان تلفیقی
۱۱۴	تخصیص اندوخته‌های شرکت فرعی
۱۱۴	حذف سود سهام شرکت‌های فرعی
۱۱۵	سایر نکات
۱۲۰	پیوست شماره (۱) حساب‌های گروه شرکت‌ها حساب‌های تلفیقی استانداردهای حسابداری انجمن حسابداران خبره انگلستان و ویلز
۱۲۶	پیوست شماره (۲) استانداردهای حسابداری تلفیقی و ترکیبی ایران
۱۶۷	پیوست شماره (۳) مسائل مخصوص و راه حل پیشنهادی آنها در مورد صورت‌های مالی گروه شرکت‌ها

انجمن حسابداران خبره ایران نخستین انجمن حسابداران حرفه‌ای ایران است که در روز چهارشنبه، ۲ اسفند ۱۳۵۱ تاسیس شد. در حال حاضر انجمن با داشتن بیش از ۸,۰۰۰ عضو از همه استان‌های کشور به عنوان فراگیرترین و بزرگ‌ترین نهاد حرفه حسابداری ایران شناخته می‌شود. انجمن از سال ۱۳۷۷ نیز به عنوان نخستین انجمن حسابداران حرفه‌ای ایران به عضویت در «فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC)» درآمده است، و از این منظر از جایگاهی ممتاز و معتبر در حرفه حسابداری ایران برخوردار است.

با توجه به رویکرد راهبردی شورای عالی انجمن در برنامه‌ریزی و راهبری امور انجمن، «سند راهبردی انجمن حسابداران خبره ایران» پس از بازنگری در بهمن‌ماه ۱۳۹۴ برای دوره سه ساله منتهی به ۳۱ شهریور ۱۳۹۷ به تصویب رسید. مطابق این سند، انتشارات انجمن به عنوان یکی از هشت بخش راهبردی انجمن تعیین شده است. در این ارتباط، با توجه به اهداف سطح کلان انجمن، اهداف راهبردی مشخصی نیز برای انتشارات انجمن تعریف شده است که از آن جمله می‌توان به این موارد اشاره کرد: انتشار منابع لازم با هدف ارتقای خدمات حرفه‌ای ارزش‌آفرین و توانمندسازی اعضاء، کمک به دستیابی اعضاء به منابع داخلی و خارجی، تهیه و نشر منابع روز دنیا با هدف معرفی حرفه، و همکاری با انجمن‌های حرفه‌ای بین‌المللی و داخلی در راستای نشر مشترک.

در همین راستا، پیرو تصویب «آیین‌نامه چگونگی تشکیل و وظایف کارگروه‌ها» توسط شورای عالی انجمن (در بهمن‌ماه ۱۳۹۴)، کارگروه انتشارات به عنوان یکی از هفت کارگروه اصلی انجمن راه‌اندازی شد، و در راستای تحقق اهداف راهبردی فوق، انتشار منابع سودمند برای اعضای انجمن و دیگر علاقه‌مندان را در دستور کار خود قرار داد. از این رو، اعضای انجمن و دیگر علاقه‌مندان که آثاری حرفه‌ای و کاربردی را در زمینه‌های مختلف حسابداری، اعم از ترجمه یا تالیف، گردآوری کرده‌اند در صورت تمایل برای انتشار آثار خود از طریق انتشارات انجمن می‌توانند درخواست خود را به صورت کتبی به انتشارات انجمن اعلام کنند.

کتاب حاضر ویراست دوم کتاب «حساب‌های تلفیقی: گروه شرکت‌ها» است که چاپ نخست آن در شهریور ۱۳۶۴ با شمارگان پنج‌هزار نسخه توسط انجمن منتشر شد. این کتاب سالیان متمادی به عنوان معتبرترین منبع آموزش دانشگاهی و حرفه‌ای برای تهیه و تنظیم صورت‌های مالی تلفیقی در کشور مورد استفاده بوده است. هر دو ویراست کتاب حاضر توسط دکتر بهرام غیائی، از نخستین اعضای انجمن، تألیف شده است. ایشان در ویراست حاضر که با عنوان «راهنمای کاربردی تهیه صورت‌های مالی تلفیقی» منتشر شده است، اقدام به بازنگری اساسی و بروز کردن درون‌مایه کتاب بر مبنای آخرین استانداردهای حسابداری و گزارشگری مالی کرده‌اند. از آن جا که این کتاب جزو معدود منابعی است که با رویکردی کاملاً کاربردی به مقوله گزارشگری مالی تلفیقی می‌پردازد، امیدواریم به عنوان منبعی سودمند از سوی افراد حرفه‌ای و همچنین دانشجویان و استادان دانشگاه مورد استفاده قرار گیرد. صفحه‌آرایی و طراحی جلد کتاب نیز توسط سرکار خانم بیگلری انجام شده است. انتشارات انجمن ضمن سپاسگزاری از زحمات این بزرگواران، از کلیه علاقه‌مندان به این موضوع درخواست دارد دیدگاه‌های خود را با هدف بهبود مطالب ارائه شده در این کتاب در چاپ‌های آینده به انتشارات انجمن اعلام فرمایند.

تهران، تیرماه ۱۳۹۶

انتشارات انجمن حسابداران خبره ایران

طی سال‌هایی که در دانشگاه‌ها و مدارس عالی به تدریس این درس اشتغال داشتم بالضروره مطالب مختلفی را در زمینه مباحث حسابداری تلفیقی گرد آوردم و از طریق ترجمه و تدوین و نگارش، برنامه درسی هر سال را همپای نیاز جامعه و در توازی با پیشرفت‌های این فن در سایر کشورها به پیش می‌بردم. از این گذار بود که متوجه شدم، بعلت نیاز خلأی در این باب در ایران وجود دارد.

دوستان و علاقمندان در مقاطع مختلف توصیه می‌کردند که گرد آورده‌هایم را منتشر کنم تا سرانجام در سال ۱۳۶۴ به تشویق انجمن حسابداران خبره ایران کمر همت بر تدوین نهایی نگاشته‌ها و گفتارهایم بستم و مجموعه حاضر نتیجه و محصول این تلاش گردید.

این کتاب که دراصل برای تدریس در دانشکده‌های حسابداری و علوم مالی نوشته شده بود لکن به علت توسعه گروه شرکت‌ها در ایران و الزامی شدن ارائه صورت‌های مالی تلفیقی به ذینفعان و مقامات ناظر، این کتاب عملاً مورد استفاده افراد حرفه‌ای که مسئولیت تهیه صورت‌های مالی تلفیقی را داشته قرار گرفت و بشکل یک برنامه حسابداری مدون تلفیقی بکار گرفته شده است به همین علت نسخ این کتاب در طول این ایام نایاب گردید و مرا برآن داشت که نگاه دیگری به متن کتاب داشته و تغییرات لازم را در راستای پیشرفت این علم و استانداردهای حسابداری معرفی شده و مورد عمل حرفه در ایران، در کتاب حاضر اعمال نمایم.

حسابداری تلفیقی، از موضوع‌های پیچیده حسابداری است و متون آن همواره در محافل و مجامع حسابداری بعنوان متونی سنگین و مشکل مطرح گردیده است و بدین لحاظ شایسته است که موضوع کتابی مجزا باشد تا امکان گسترده‌تر شدن مطلب و توضیح و تشریح موضعی آن جابجا ایجاد گردد و از ابهام و تعقد موضوع کاسته شود. با آنکه به این ضرورت در کتب و مقالات حسابداری اشاره شده است، لکن این مجموعه را می‌توان گام مکملی در این راستا دانست.

بکارگیری این زمینه و شیوه جدید حسابداری در ایران، مستلزم پیش‌بینی‌های لازم قانونی بوده است که در حال حاضر استانداردهای حسابداری تلفیقی لازم ارائه گردیده و الزامات قانونی برای ارائه صورت‌های مالی تلفیقی بوجود آمده است، لکن و بی‌تردید با توسعه کاربرد این زمینه فنی، نیاز بر ضرورت وضع قوانین و استانداردهای جدید نیز افزوده خواهد شد.

لازم می‌دانم اشاره کنم که قصد اصلی از تدوین این مجموعه برداشتن گامی مثبت در جهت ارائه تکنیک‌های حسابداری تلفیقی است که آنرا بهیچ روی کامل نمی‌دانم و بدین لحاظ با ذهنی بازپذیرای کلیه انتقادات و ایرادات هستم، چه هر خرده‌گیری را امکانی برای تصحیح و گامی بسوی کمال می‌دانم.

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از تمامی دوستان حرفه‌ای که مشوق من در تدوین نهایی این مجموعه بوده‌اند و از همکاری دریغ نورزیده‌اند، خود را بلاخص مدیون می‌دانم و باورم آنست که هرگونه سپاسی در خور زحمات ایشان نیست.

دکتر بهرام غیائی

حسابدار خبره انگلستان

حسابدار رسمی امریکا

حسابدار رسمی ایران